

נשלח מבטן המטוס

דוגמה לשירות דואר מודרני שהוצע לנוסעים במטוסים

לצד פריטים בולאים נדירים ויקרי ערך מן המאה ה-19, שמורים באוסף אלכסנדר גם פריטים מודרניים המספקים מבט מעניין אל פעילות הדואר במחצית המאה ה-20. גלויה שנשלחה מן המטוס במהלך טיסה טרנסאטלנטית מהווה דוגמה לשירות דואר מיוחד שסיפקו חברות התעופה לנוסעים כחלק מחוויית הטיסה.

משלוח מכתבים מספינה בלב ים

נהלי הדואר הבינלאומיים מכירים במצב בו שולח המכתב אינו שוהה בתוך גבולות מדינה זו או אחרת, אלא נמצא במסע בין מדינות. הכללים גובשו בתקופה בה הדרך המקובלת לביצוע המסעות הבינלאומיים הייתה הפלגה בספינה, והם קבעו את הדרך בה יש לנהוג במכתב שהופקד על ידי הנוסע בלב ים.

חברות הספנות העמידו לרשות הנוסעים משרד דואר מיוחד שפעל על סיפון הספינה, בו ניתן היה למסור מכתבים למשלוח. צוות הספינה דאג להעביר את המכתבים למשרד הדואר בנמל הראשון אליו הגיעה הספינה במהלך ההפלגה, ומשם הועבר המכתב ליעדו בדרך המקובלת.

גלויה שנמסרה למשלוח על סיפון הספינה, והוטבעה עליה החותמת "דואר אוניות" (PAQUEBOT). היא הועברה לטיפול בית הדואר ביפו כאשר הספינה עגנה בנמל.

משלוח מכתבים ממטוסים

עולם התעופה האזרחית החל להתפתח בתקופה שבין שתי מלחמות העולם, וקיבל תנופה מיוחדת עם תום מלחמת העולם השנייה. המטוסים החדשים שפותחו במהלך המלחמה אפשרו להטיס מספר גדול של נוסעים ואפשרו לפתח קווי תחבורה חדשים לאתרים שלא היו זמינים קודם לכן.

בסוף שנות הארבעים טווח הטיסה של המטוסים היה מוגבל, והטיסות הארוכות נמשכו זמן רב וחייבו מספר נחיתות ביניים לאורך המסלול. כך לדוגמה מסלול הטיסה מאמסטרדם שבהולנד אל ניו יורק שבארצות הברית כלל שתי נחיתות ביניים בגלזגו שבסקוטלנד, ובניופאונדלנד שבקנדה.

מקור: ויקיפדיה

מטוס Douglas C-47A של חברת KLM, 1947

הגלויה מהטיסה הטרנסאטלנטית

חברות התעופה הציעו לנוסעים במטוסים שירותים שהיו דומים לאלו שהוצעו למפליגים בים, כולל שירות של קבלת מכתבים למשלוח. הנוסע מסר את המכתב או הגלויה לצוות המטוס, אשר דאג להעבירו אל בית הדואר הרגיל להמשך טיפול.

באוסף אלכסנדר שמורה גלויה אשר נשלחה אל צבי אלכסנדר ז"ל מקרובת משפחה אשר טסה לחו"ל בחודש ספטמבר 1948.

הגלויה מהטיסה הטרנסאטלנטית

שולחת הגלויה תיארה בכתב את הנוף שנגלה לעיניה
מבעד לחלון המטוס:

במטוס מגלסגאו (סקוטלנד) לנו פאונלנד. בוקר.
מתחתינו מרבד עננים עצום כמו צמר גפן, באופק פס
אדום של השמש העולה. מבין קרעי העננים – אוקיינוס
רחב בלי סוף ואנו טסים וטסים. היום בצהרים נהיה
בניו יורק. היאמן?

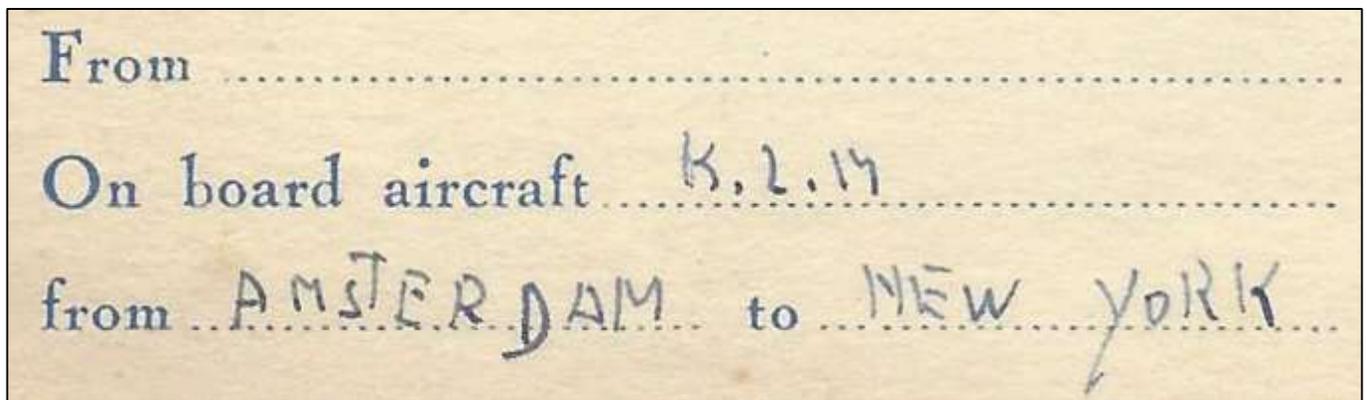

Date 2.9.48

התאוצה יקריז, גמסוס מגלסגאו
(סקוטלנד) לנו פאונלנד. בוקר, מתחתינו
חרב עננים עצום כמו צמר גפן, באופק
פס אדום של השמש העולה. מבין קרעי העננים –
אוקיינוס רחב בלי סוף ואנו טסים וטסים.
היום בצהרים נהיה בניו יורק. היאמן?

הגלויה מהטיסה הטרנסאטלנטית

הגלויה נמסרה למשלוח בבטן מטוס של חברת קל"מ ההולנדית אשר עשה את דרכו בטיסה מעל האוקיינוס האטלנטי.

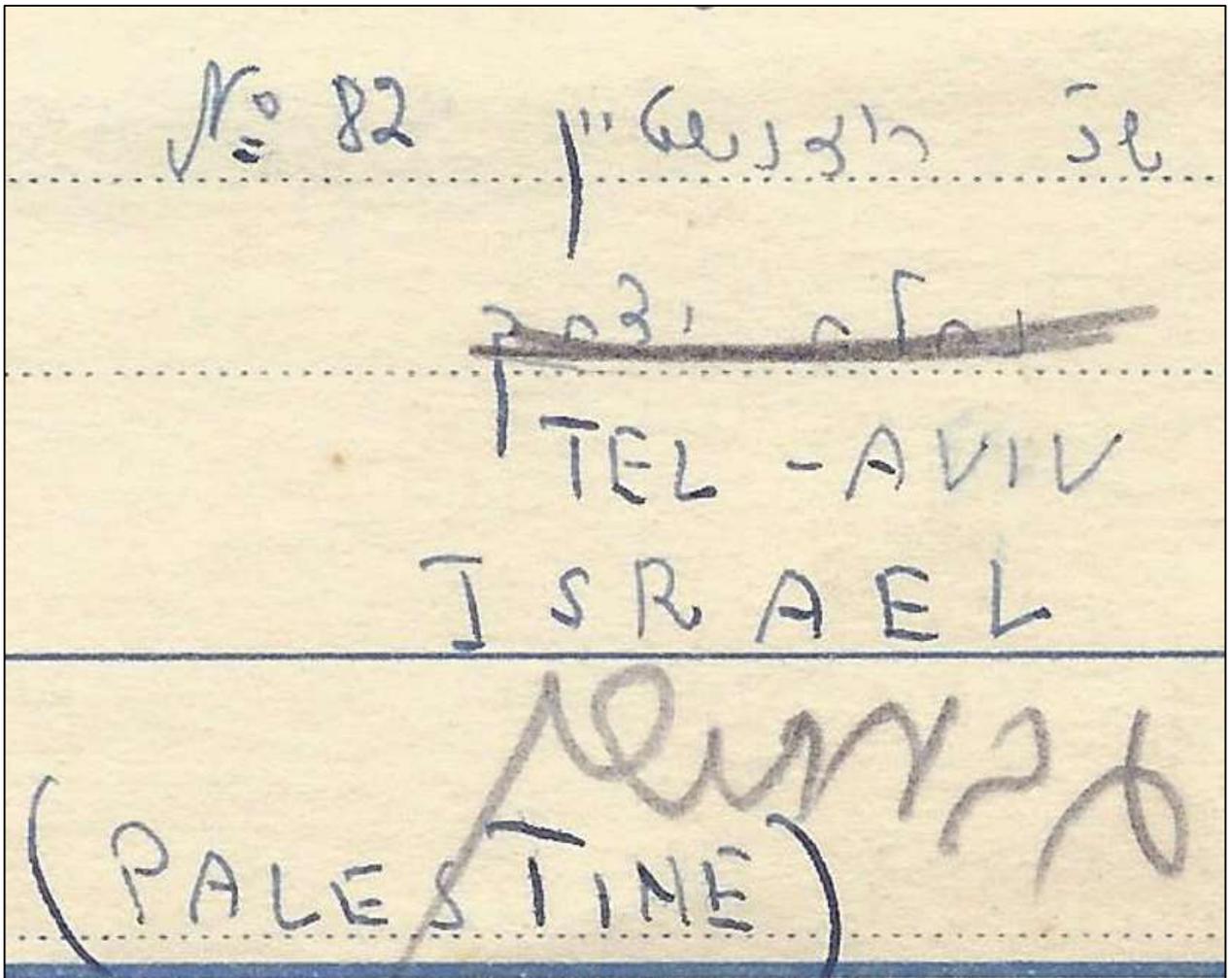
אנשי חברת קל"מ אשר קיבלו לידיהם את הגלויה ב-2 בספטמבר 1948 במהלך הטיסה מערבה, לניו יורק, לא מסרו אותה בבית הדואר האמריקאי בארצות הברית, אלא העדיפו להטיס אותה במטוסי החברה חזרה לאירופה, ולשלוח אותה בבית הדואר בהולנד.

על הגלויה הוטבעה ב-6 בספטמבר 1948 חותמת ביול של משרדי חברת קל"מ בנמל התעופה סכיפהול שבאמסטרדם.

למי שייכת שכונת רוזנשטיין?

אגב קריאת כתובת הנמען מעניין לבחון את התיקון שבוצע בעיפרון והחליף את המילים "נחלת יצחק" במילה "גבעתיים".

בתקופת המנדט הבריטי על ארץ ישראל הוקמו במרחב הידוע כיום כ"גוש דן" שורה ארוכה של שכונות מגורים עצמאיות שלכל אחת מהן היה ועד מנהל נפרד. יזמים פרטיים וחברות מיישבות אספו סביבם קבוצה של אנשים אשר רכשו יחד שטח אדמה, התארגנו להקמת בתים, וחתמו ביניהם חוזה להפעלת השכונה.

למי שייכת שכונת רוזנשטיין?

כך הוקמו מתחמי מגורים דוגמת שכונת בורוכוב, נחלת יצחק, קריית יוסף, גבעת רמב"ם, קריית שאול, שכונת עם, שכונת מולדת, קריית עבודה, ורבים אחרים.

עם השנים נטו חלק ממתחמי מגורים אלו להתאחד ולהקים או להצטרף ליישוב גדול ומאורגן. שכונת עם, שכונת מולדת וקריית עבודה היו חלק מן השכונות שיצרו את המועצה המקומית חולון. שכונת בורוכוב, קריית יוסף וגבעת רמב"ם היו חלק מן השכונות שיצרו את המועצה המקומית גבעתיים. מתחמי מגורים אחרים, דוגמת נחלת יצחק וקריית שאול העדיפו לשמור על עצמאותם ולא להצטרף ליישוב גדול יותר.

שכונת רוזנשטיין הוקמה בשנת 1945, מיד לאחר מלחמת העולם השנייה, בגבול שבין גבעתיים ובין נחלת יצחק. בתי השכונה החלו להיבנות בשנת 1946 לאורך הרחובות הידועים כיום בשמות רחוב הל"ה, רחוב הפלמ"ח, ורחוב דליה, והם כללו שיכונים משלושה טיפוסים שנבנו על ידי שלוש חברות שיכון ציבוריות. שכונת רוזנשטיין נחשבה כחלק משכונת נחלת יצחק.

